

POLSKA AKADEMIA NAUK
ZAKŁAD DENDROLOGII I POMOLOGII
w Kórniku

Stacja Badawcza Turów
Kulsko Turów Str 4

L. dz. 485/1960

Turów, dnia 30.IX.1960 r.

Zakład Dendrologii i Pomologii PAN
w Kórniku

W załączeniu przesyłamy projekt instrukcji w sprawie
wypełniania karty opisowej drzewa doborowego. i wzór karty
opisowej drzewa „doborowego”.

Zał- 2.

Kierownik Stacji Badawczej

Doc. dr Z. Wilusz

POLSKA AKADEMIA NAUK
ZAKŁAD DENDROLOGII I POMOLOGII
W KORNIKU

I N S T R U K C J A
W SPRAWIE WYPEŁNIENIA „ KARTY OPISOWEJ ” DRZEWA
„ DOBOROWEGO ”

Instrukcja

w sprawie wypełnienia „ Karty opisowej” drzewa „ doborowego ”

Zakład Dendrologii i Pomologii PAN w Kórniku rozpoczął badania nad zmiennością osobniczą drzew w obrębie gatunku.

W pierwszej fazie prac przystąpiono do ewidencji drzew o cechach zmienności w kierunku dodatnim. Dla tych celów opracowano „Kartę opisową” drzewa „ doborowego ”. Z powodu braku miejsca w ustalonym formacie karty, ograniczono się jedynie do ujęcia elementów niezbędnych, celem częściowego scharakteryzowania istniejących stosunków siedliskowych, drzewostanowych i cech morfologicznych drzewa.

Stąd też wynikła konieczność opracowania instrukcji, która określa ściśle treść opisu w poszczególnych punktach wymienionych w karcie opisowej drzewa „ doborowego ”

I Lokalizacja

Do pkt.1. Zarząd Lasów Państwowych.

Podać nazwę na terenie adm. którego zostało wytypowane drzewo „ doborowe ”.

” ” 2. Województwo.

Jak pkt.1

” ” 3. Kraina.

Wymienić nazwę krainy przyrodniczo-leśnej w zasięgu, której znajduje się drzewo „ doborowe”.

” ” 4. Dzielnicą

Jak pkt.3

” ” 5. Nadleśnictwo.

Jak wyżej.

” ” 6. Miejscowość.

Wpisać nazwę miejscowości siedziby Nadleśnictwa.

” ” 7. Oddział i pododdział.

Podać Nr. oddziału i pododdziału.

II Opis siedliska

” ” 8. Siedliskowy typ lasu.

Podać do jakiego siedliskowego typu lasu jest zakwalifikowana powierzchnia na której dokonano wyboru drzewa.

” ” 9. Gosp. typ drzewostanu.

Określić istniejący gosp. typ drzewost.

Do pkt.10.Teren.

Przy opisie terenu należy podać rzeźbę wg.następującego ujęcia:Terren równinny,obejmujące pow.zupełnie równe,jak i nieco sfalowane. Terren falisty, w którym różnice wzniesień wynoszą kilka do kilkunastu metrów wysokości. Terren pagórkowaty, w którym różnice wzniesień wynoszą od 20 do 50 m wysokości, wzniesienia mają charakter łagodny. Terren podgórski, w którym różnice wysokości względnej przekraczają 100 m a wzniesienia mają charakter łagodny. Terren górski, obejmujący pewien określony system wzniesień. Terren erozyjny, charakteryzuje się głębokimi wąwozami przebiegającymi w różnych kierunkach.

" " 11.Wzniesienie nad poziom morza.

Podać w metrach

" " 12.Wystawa /kier. nachylenia/

Kierunek nachylenia należy podać wówczas, gdy stopień nachylenia przekracza 10°. Kierunek zaznacza się za pomocą 8-mio kierunkowej róży wiatrów następującymi skrótami: Pn, PnW, W, PdW, Pd, PdZ, Z, PnZ.

" " 13.Opis gleby.

Podać krótką charakterystykę stopnia zbielicowania grupy mechanicznej utworów glebowych np: Gleba słabo zbielic. piasek, glin lekki świeży na piasku luźnym.

" " 14.Opis pokrywy.

Podać krótki opis pokrywy np: Pokrywa zadarn. czernica, majownik, orlica, jeżyna siódmaczek, brusznica, rókiet, gajnik.

" " 15.Przeciętna roczna wysokość opadów atm.

Opis warunków klimatycznych należy uzgodnić z Stacją meteorologiczną w zasięgu której znajduje się N-ctwo.

" " 16.Najwyższa temperatura w ciągu roku C

Jak wyżej

" " 17.Srednia temperatura w ciągu roku C

Jak wyżej

" " 18.Najniższa temp. w ciągu roku C

Jak wyżej

" " 19.Pierwsze przymrozki w ciągu roku C

Jak wyżej

" " 20.Ostatnie przymrozki w ciągu roku C

Jak wyżej

" " 21.Kierunek panujących wiatrów

Jak wyżej

- 3 -

III Opis drzewostanu

Do pkt.22.Struktura

Określić; drzewostan jednopiętrowy, drzewostan dwupiętrowy, drzewostan w klasie odnowienie, drzewostan o strukturze przerębowej.

" " 23.Skład gatunkowy.

Należy określać na podstawie udziału miąższości grubizny poszczególnych gatunków drzew. Skład gatunkowy podaje się sposobem dziesiętnym.

" " 24.Wiek poszczególnych gatunków.

Wiek poszczególnych gatunków należy określać z możliwie największą dokładnością.

" " 25.Zadrzewienie.

Stopień zadrzewień ustala się na podstawie stosunku rzeczywistej masy grubizny /lub pow. przekroju/ całego drzewostanu do całkowitej masy grubizny lub powierzchni przekroju pełnego drzewostanu wzorcowego dla tego samego gatunku, o tej samej bonitacji siedliska i w tym samym wieku.

" " 26.Bonitacja.

Bonitację siedliska dla danego gatunku drzewa określa się na podstawie porównania przeciętnej wysokości danego gatunku w drzewostanie z przeciętną wysokością tegoż gatunku, odczytaną z przyjętych tablic zasobności. Wyraża się cyframi rzymskimi.

" " 27.Przeciętna pierśnica

Przeciętną pierśnicę podaje się dla gatunków wchodzących w skład drzewostanu

" " 28.Przeciętna wysokość

Jak w pkt.27

" " 29.Zasobność na 1 ha

Zasobność drzewostanu ustala się w masie grubizny brutto na pniu od II klasy wieku wzwyż.

" " 30.Pochodzenie

Jeżeli można zdobyć ze starych zapisów lub wiadomości od starszych ludzi jakiegokolwiek dane odnośnie pochodzenia nasion, należy podać w opisie. W miarę możliwości również należy podać sposób powstania drzewostanu z sadzenia siewu, samosiewu lub odrośli.

" " 31.Zmieszanie

Mogą być następujące formy zmieszania: zmieszanie jednostkowe, grupowe, drobnokępowe, kępowe, rzędowe, pasowe i smugowe. Jeżeli zmieszanie gatunków jest wybitnie nierównomierne należy zaznaczyć w opisie np. zmieszanie nierównomierne - na pń. większa dom.db, os.

Do pkt.32.Zdrowotność i cechy techniczne

Należy tu podać wszelkie uszkodzenia drzewostanu przez klęski żywiołowe i wazje owadów i grzybów pasożytniczych oraz inne cechy jakościowe np. drzewostan uszkodzony przez pożar w 19... r. Jeżeli drzewostan przedstawia specjalną wartość jako drzewostan nasienny należy wymienić.

" " 33.Zwarcie i luki.

Podaje się stopień wypełnienia przestrzeni przez korony drzew w płaszczyźnie poziomej. Zwarcie określa się słownie w skali czterostopniowej: zwarcie pełne, umiarkowane, przerywane, luźne. W drzewostanie o zwarciu przerywanym i luźnym należy podać stan i charakter luk.

" " 34.Podrost

Przy opisywaniu podrostu należy podać szacunkowo jego skład wiek, pochodzenie, formę występowania i zmieszania oraz ilość wyraźną w % pokrycia powierzchni, zdolność rozwojową młodego pokolenia w trzech stopniach mianowicie stan średni dobry i bardzo dobry.

" " 35.Podszyt

Należy wymienić jego skład gatunkowy i formę zmieszania.

" " 36.Nalot

Jest to młody samosiew w wieku do 5 lat, nieprzekraczający pół metra wysokości. Podać szacunkowo jego skład, wiek, formę występowania i zmieszania. Zdolność rozwojową analogicznie jak przy podroście.

IV Cechy drzewa "doborowego"

" " 37.Wiek lat

Oznaczenie wieku drzewa "doborowego" można określić przez zastosowanie świderka Presslera, na podstawie przeliczenia słojów rocznych na przekroju w miejscu ścięcia drzewa sąsiedniego, jeżeli drzewostan jest równowiekowy lub innym sposobem.

" " 38.Wysokość m.

Określenie wysokości winno być wykonane jednym z przyrządów jak najbardziej dokładnym a mianowicie, hypsometrem Blume-Leissa, Faustmanna lub Weisego.

" " 39.Pierśnica cm.

Pomiar piersnicy dokonuje się na wysokości 1.30 m mierząc dwie średnice w kierunku prostopadłym do siebie "na krzyż". Otrzymane pomiary wpisuje się do rubryki z zaokrągleniem do 0,5 cm zaznaczając jednocześnie kreską kierunek maksymalnego wymiaru np. pomiar kierunku PnW-PdZ. jest większy, wówczas należy zrobić kreskę pośrednią na krzyżu oznaczającym kierunek świata.

" " 40.Długość oczyszczonej strzały m.

Przy pomiarze wysokości określić jednocześnie długość

oczyszczonej strzały w zaokrągleniu do 0,5 m.

Do pkt. 41. Przydatność techniczna strzały

Określić szacunkowo przydatność techniczną strzały np: materiał okleinowy, rezonansowy, najlepszy tartaczny I klasy,

" " 42. Forma pnia

Należy podać czy jest pełny lub zbieżysty, prosty, od dołu nie posiada nabiegów korzeniowych.

" " 43. Korowina

Spękanie korowiny regularne, płytkie ew. wgłębione, u góry strzała gładka.

" " 44. Przyrost przeciętny ^{okresowy} za cztery pięciolecia licząc od roku wyboru: I₅ mm, II₅ mm, III₅ mm, IV₅ mm.

Określenie przyrostu przeciętnego za 4-pięciolecia należy dokonać świderkiem **Presslera**.

" " 45. Udział korony w wysokości drzewa m.

Określić analogicznie, jak długość oczyszczonej strzały w zaokrągleniu do 0,5 m.

" " 46. Typ korony.

Określić: kulista, stożkowata, zwisająca, kopulasta, cylindryczna, jednostronna, jajowata lub kolumnowa.

" " 47. Ugałęzienie.

Podać jakie: grube, średnie, cienkie.

" " 48. Układ końcowych części gałęzi.

W zależności od układu rozróżnia się wzniesione, horyzontalne i zwisające.

V. Drzewa porównawcze

" " W sąsiedztwie wybranego drzewa „doborowego” należy wyznaczyć drzewa porównawcze w ilości od 3 do 5, dokonać pomiaru wysokości, pierśnicy, ustalić wiek oraz określić przyrost przeciętny okresowy za 4-pięciolecia analogicznie jak dla drzewa „doborowego”. Otrzymane dane wpisać do tabelki na odwrotnej stronie karty. Obok tabelki dokonać ich usytuowania oznaczając krzyżykiem miejsce występowania w ^{stosunku} zależności od drzewa „doborowego”.

- 6 -

Tabele VI i VII będzie wypełniał Zakład.

VIII. Szkic sytuacyjny

Wykonać w miarę możliwości dokładny szkic sytuacyjny oznaczając małym trójkątem drzewo „doborowe” oraz krzyżykami drzewa porównawcze.

Dane do wypełnienia karty za wyjątkiem opisu ~~drzew~~ cech drzewa „doborowego” wykonawca znajdzie w planie urządzenia gospodarstwa leśnego. Dane te należy jednak uprzednio skonfrontować ze stanem rzeczywistym w terenie.

Wskazane jest aby dane zostały wpisane maszyną. Jednocześnie Zakład pragnie podkreślić, że dalsze wyniki badań zależą przede wszystkim od dokładnego i sumiennego wypełnienia „Karty opisowej”.

Kórnik dnia1960rś

II. Besondere Richtlinien für die Auswahl und Registrierung der Ausleseebäume

Bei der Auswahl der Ausleseebäume müssen wir folgende drei Typen unterscheiden:

- 1./ Die "Wertausleseebäume", bei denen die Qualität des Holzes im Vordergrund steht.
- 2./ Die "Leistungs-Ausleseebäume", die sowohl in ihrem Höhen- und Dickenwachstum dem umgebenden Bestand gegenüber bedeutend überlegen sind, ohne dass eine besondere Förderung durch Standraum- und Standortverhältnisse erkennbar ist.
- 3./ Die "Kombinations-Ausleseebäume", die sowohl in ihrer Holzwert- wie auch Massenleistung dem umgebenden Bestand gegenüber bedeutend überlegen sind. Dieser Typ wird verhältnismässig selten auftreten und in seiner idealen Form erst durch eine systematische Kombinationszüchtung zu erzielen sein.

Im einzelnen sind bei der Auswahl der "Ausleseebäume" der verschiedenen Holzarten folgende Gesichtspunkte zu beachten:

I. Nadelhölzer:

1. Wert-Ausleseebäume:

- a./ Feinästigkeit *cienuogatsvita*
- b./ möglichst grosser Astwinkel *duvlygi nachylama gatsv*
- c./ wenig Äste, je Nodium höchstens 6 *uraf o gatsv v odatku*
- d./ schmale Krone, mit kurzen Ästen *vgr babovone chud'khu gatsv*
- e./ gute Astreinigung *dobne ocranie gatsv*
- f./ langer, astreiner und glatter Stamm /mindestens 1/3 der Stammlänge/ ohne Beulen *dugi yadki bezseny puen*
- g./ vollholziger Stamm *vnafa-petuo*
- h./ ohne Krankheiten /Kienzopf, Schwamm/ *ber chov'o*
- i./ Bäume in voller Wuchskraft mit kräftigen Jahrestrieben *lyvotuv'o partat in ta puzvata silny puzvosty psvor tegovoznyy*
- j./ frei von Drehwuchs. *me hysty*

drewno dobre o długim przyrostie

2. Leistungsausleseebäume:

- a./ Brusthöhendurchmesser und Höhe dieser Bäume sollen die der *przewaga przyrostu nad otoczeniem* benachbarten deutlich überragen
- b./ Kronenform breit und schmal *forma korony szeroka*
- c./ gute Astreinigung *dobry oczyszczenie*
- d./ nicht zu starke Äste *nie grubie łazgi*
- e./ zunehmender Durchmesserzuwachs in den letzten Jahren *zwiększenie przyrostu w lat. ostat.*
- f./ vollholziger Stamm *pełna młota*
- g./ langer, astreiner und glatter Stamm /mindestens 1/3 der Stammlänge/ ohne Beulen *długo i gładko / bez guzów*
- h./ frei von Drehwuchs. *wyprostowanie do 1/3 długości*

3. Kombinations-Ausleseebäume:

Diese Bäume stellen eine Kombination der "Leistungs-" und "Wert-Ausleseebäume" dar und werden nur in seltenen Fällen zu finden sein. Als Auslesemerkmale sind die für die beiden ersteren Typen festgelegten Merkmale gemeinsam zu beachten.

III klasy jakości

II. Laubhölzer:

drewno wartościowe

1. Wert-Ausleseebäume:

- a./ durchgehender, gerader und vollholziger Stamm *przewalnia jedna do wierzchołka*
- b./ im Durchmesser und Höhenwuchs dem umgebenden Bestand deutlich überlegen *przewaga przyrostu do otoczenia*
- c./ feinästig *ciężka faktura*
- d./ gute Astreinigung, ohne Schwarzastigkeit *dobry oczyszczenie / bez czarnych*
- e./ gute Überwallung der Astnarben *dobry zarost / bez włókna*
- f./ gute Kronenausbildung *dobry kształt korony*
- g./ frei von Krankheiten *zdrowe*
- h./ möglichst waagerechte Aststellung. *pozioma / w kierunku pionowym*

Gradschäftigkeit und Schmalwüchsigkeit sind bei den Wert-Ausleseebäumen besonders wichtig.

drewno o długim przyrostie

2. Leistungs-Ausleseebäume:

- a./ Durchmesser- und Höhenzuwachs deutlich über dem der benachbarten Stämme *przewaga przyrostu nad otoczeniem*
- b./ gerader und vollholziger Stamm *prosto i pełna młota*
- c./ feine Äste mit möglichst stumpfen Winkel *ciężka faktura / kąt przyrostu jest ost.*

- dobre wyznaczenie i' volume et croissance d'arbre*
d./ gute Selbstreinigung und Freiheit von Schwarzästen
- dobre kanonarne p'zki*
e./ gute Überwallung von Astnarben
- bez k'z'ki*
f./ frei von Wasserreisern, soweit die jeweilige Art dazu neigt
- Normalne wyznaczenie p'ni do d'zup'ki*
g./ gutes Kronenverhältnis zur Stammlänge
- bez uszkodzenia*
h./ frei von Schwamm und anderen Krankheiten.

Grundsätze für Einstufung in die Anerkennungsklassen

Die Auslese der Zuchtbäume erfolgt im wesentlichen - soweit für einzelne Holzarten oder bestimmte Zwecke nichts anderes angeordnet wird - in 3 Anerkennungs-, bzw. Güteklassen. Für vergleichende Versuchszwecke wird eine Klasse N / - negative Auslese/ und zur Vermehrung weiterer, dafür geeigneter Bäume eine Anerkennungsklasse Z / = Zuchtbäume / gebildet.

Die Einordnung der Stämme in diese Anerkennungsklassen findet nach folgenden Gesichtspunkten statt:

Anerkennungsklasse 1: enthält die besten, völlig fehlerfreien oder mit nur unwesentlichen Fehlern behafteten Stämme, die den Anforderungen nach II der "Anleitung für die Auswahl von Ausleseebäumen" am vollkommensten entsprechen.

In die Anerkennungsklasse 1 sind also einzustufen die unbedingten Mutterbäume.

Als Eigenschaften für die Einstufung in die Anerkennungsklasse 1 sind zu fordern: Astreinheit, Vollholzigkeit und Gesundheit des Baumes, sowie feinastige Krone mit günstiger Zweigstellung. Der Baum muss glattrindig sein, bzw. Borkenbildung aufweisen, wie sie als Wertmerkmal der betr. Holzart gefordert wird.

Anerkennungsklasse 2: = Stämme der Klasse 1, jedoch bereits mit gewissen Fehlern behaftet, aber noch gesund. Bedingt /z.B. bei Saatgutmangel/zur Vermehrung heranzuziehen.

Anerkennungsklasse 3: Stämme mit grösseren Fehlern, die ihre Einstufung in Klasse 2 nicht mehr zulassen, deren Aufnahme jedoch erwünscht ist, z.B. bei Holzarten, die wegen ihrer Seltenheit restlos registriert werden sollen /beispielsweise Wildobst, Mehlbeere, Elsbeere, Speierling, Ausländer etc./.

Anerkennungsklasse N: / = negative Auslese/. Zu Vergleichszwecken kann es häufig erforderlich sein, Stämme mit ausgesprochen negativen Merkmalen vom gleichen Standort der Ausleseebäume in die Untersuchungen einzubeziehen. Solche Bäume werden in der Güteklasse N erfasst und ihre Eigenschaften in gleicher

Weise wie bei Stämmen der Klassen 1 - 3 schriftlich festgelegt.

Anerkennungsklasse Z / = Zuchtbäume/. Bäume, die ein genetisch einwandfreies Erbgut vermuten lassen und zu Zuchtzwecken geeignet erscheinen, ohne den Anforderungen der Güteklassen 1 und 2 zu entsprechen, z.B. sehr alte autochthone Reste einzelner Holzarten, Alloebäume, auch Ausländer sind in dieser besonderen Anerkennungsklasse Z als Zuchtbäume zu erfassen.

1. Aufgabe

Beobachtungen über das Bestehen von Standortsrassen. Berücksichtigung von Wäldern und Einzelbäumen östlich des sog. fichtenfreien Streifens und innerhalb desselben. Besonders ist das Auftreten leistungsfähiger autochthoner Bäume von Ahorn /*Acer pseudoplatanus* und *A. platanoides*/, Esche /*Fraxinus excelsior*/, Hainbuche /*Carpinus betulus*/, Winterlinde /*Tilia cordata*/, Birke /*Betula verrucosa*/, Wildobst /insbesondere Vogelkirsche /*Prunus avium*/ und auch Kiefer /*Pinus silvestris*/ zu studieren bezüglich ihrer Eignung für Züchtungszwecke und zur evtl. Einleitung von Versuchen über das Bestehen von Standortsrassen.

2. Ergebnis

Die Reise hat ihren Zweck durch den auf den unterschiedlichsten Standorten gewonnenen Überblick voll erreicht. Die in den verschiedenen Gebieten des Landes angestellten Beobachtungen lassen das Vorhandensein von Standortsrassen vermuten und insbesondere unterschiedliche Leistungsfähigkeit quantitativer und qualitativer Art erkennen. Hierdurch sind Ansätze für künftige, auch gemeinsame Arbeit gegeben.

Die Erhaltung wertvoller autochthoner Bäume als Ausgangsmaterial für die Baumzüchtung ist in der Volksrepublik Polen und in der Deutschen Demokratischen Republik gleichermassen wichtig. Das Ziel hierbei ist die Verwendung solcher Bäume bei der Begründung von leistungsfähigen, standortgerechten Waldbeständen und für züchterische Zwecke.

3. Auswertung

Um die durch den bisherigen Überblick gewonnenen Ergebnisse auszuwerten, werden vorerst folgende Massnahmen in Vorschlag gebracht:

a/ Koordinierung der Richtlinien, nach denen die Bäume der verschiedenen Holzarten auf den unterschiedlichsten Standorten für Zwecke der Züchtung, für Herkunftsversuche und zur Saatgutgewinnung für die Waldbestandsbegründung auszulesen sowie vor dem Einschlag sicherzustellen sind.

b/ Austausch von Pfropfreisern der Auslesebäume für Kreuzungsplantagen; Absprachen über die Notwendigkeit der Anlage von Erhaltungsplantagen in Einzelfällen.

c/ Austausch von Saatgut für Herkunftsversuche.

Anweisung zur Registrierung und Kennzeichnung von Auslesebäumen zu Versuchszwecken

I. Angaben über Revier, Standort usw.

1. Für jeden Auslesebaum sind festzulegen *dla kardago dnere vybranos nralny instalie*

- a./ der Forstwirtschaftsbetrieb bzw. Eigentümer *Dyckija koror.*
- b./ das Revier *nodl.*
- c./ der Forstort *koru.*
- d./ die Abteilung und Unterabteilung. *vodd. podd.*

2. Darüber hinaus sind besondere Vermerke zu machen, die die örtliche Auffindung des Auslesebaumes in der betr. Abteilung erleichtern /z. B. "im SO der Abtlg."; "südlich des von X nach Y führenden Weges unweit der Wegegabelung nach Z"; "in der Nähe des Lärchenhorstes im N der Abtlg." etc/.

3. Der Standort ist zu kennzeichnen durch Angaben über: *nedlisbo*

- a./ Wuchsgebiet /z.B. Harz, Hackel, Elbaue etc./ *kraina mypodniva kine.*
- b./ Höhe über NN. *vys. nad. m.*
- c./ Exposition und Bodenausformung. *chpozycja*
 d.h. Neigungsrichtung des Geländes /z.B. S., SO., O.-Hang, usw./
 und Neigungswinkel /eben, schwach geneigt, abschüssig, steil, sehr steil, wellig, Mulde usw./ *schylenie*
- d./ geol. Untergrund /z.B. *geologičeskie* Buntsandstein, Grauwacke, Tonschiefer, oberer Muschelkalk, Diluvium, Alluvium/
- e./ Bodenbeschreibung nach *opis glety.*
Gründigkeit /flach-, mittel-, tiefgründig/
Bodenbestandteilen /grob-, mittel-, feinkörniger Sand, lehmiger Sand, sandiger Lehm, Lehm, Ton, mineralhaltiger oder armer Quarzsand etc./.
Bodendecke /z.B. Mull, *trahnyva* Moder, in guter Humussetzung, Rohhumus, Boden nackt oder bedeckt, licht begrünt, vergrast, Nadel-, bzw. Laubstreu etc./.
Bodenflora /krautartige *trahnyva* Blütenpflanzen, Gräser, - breitblättrige Vergrasung oder schmalblättrige Verangerung - Farne, Moose /Astmoose, Haftmoose,

Graumoose, Torfmoose/, Beerkräuter, Heide, Flechten.
Mischungsverhältnisse der Bodenflora und Deckungs-
grad.

4. Bestockungsbeschreibung: *opis drzewostanu*

Angaben über Alter, Holzart, Entstehung, Bonität, Schlussgrad und Aufbau des umgebenden Bestandes, ob Rein- oder Mischbestand - im letzten Falle Hauptholzart, Mischholzarten und Mischform /einzel-, gruppen-, horst-, flächenweise, gleichförmige oder stufige Mischung/ - Strauchschicht, Verjüngung, etc..

Hierbei ist, soweit erforderlich, auch die besondere Stellung des Auslesebaumes innerhalb des Bestandesgefüges zu vermerken /z.B. mitherrschend, unterständig, freistehend, eingeklemmt usw./.

Die Angaben zu Ziffer 3 und 4 können - soweit möglich - dem letzten Forsteinrichtungswerk entnommen werden unter Fortschreibung /Alter!/ und Erfassung des Zustandes nach dem Stichtag der Aufnahme des Auslesebaumes.

II. Angaben zum Auslesebaum: *dane dla wybranego drzewa*

Zu vermerken sind in jedem Falle
der Stichtag der Aufnahme des Auslesebaumes,
die Nummer, mit der er gekennzeichnet wird, sowie
die Anerkennungsklasse. *Nr.*

Anzugeben sind

das Alter *wiek*

die Höhe in m und *wysokość*

der Durchmesser in Brusthöhe /1,3 m/ *średnica lub obwód* aus Umfangmessung oder bei Klappung nach dem Mittel aus N.S. = und O.W. - Messung. Die Messtellen sind am Stamm zu markieren.

Der Auslesebaum ist weiter zu charakterisieren nach

1. Stammform: *forma pnia*

vollholzig, normal oder abholzig; *pełna*

prosty
gradschäftig oder leichte Krümmung /Grund derselben/.

2. Astreine Stammlänge: *dlugosc osymerowj pinalj.*
anzugeben, wenn gemessen, in m oder bei Schätzung nach Sechsteln der Gesamtlänge.
3. Rinde /Borke/: *kora.*
Angabe von Besonderheiten der Rinde, die auf Qualität schliessen lassen. - Erforderlichenfalls Angabe der Rinden^{barva}farbe und in welcher Höhe wechselnd. - Rinden^{unhodrenichony}beschädigungen, - u. U. Angabe, ob der untere Stammabschnitt fein- oder ^{grobkorkig} grobkorkig und wie weit nach oben reichend /bei Birke nach Angaben über Glatt- u. Raubkorkigkeit/; ^{grobkorkig} Borkendicke in Brusthöhe in cm.
4. Kronenlänge: *dlugosc korony podana w 6 dlupinichaj*
anzugeben - wenn gemessen - in m oder bei Schätzung in Sechsteln der Gesamtlänge.
5. Kronenform: *forma korony.*
breitkronig, spitzkronig oder schmalkronig;
aufgelöst oder besenförmig;
/bei N -Stämmen z.B. aufziewielnd etc./.
6. Zuwachstyp: *pryrozt korony na dlupinichaj*
Angabe des Längenwachstums der Krone nach:
wüchsig = Krone hat noch guten Höhenwuchs, Mitteltrieb überragt deutlich die letzten Seitentriebe;
mässig-wüchsig = mässiger Kronenzuwachs, Mitteltrieb überragt wenig die letzten Seitentriebe;
Wachstum abgeschlossen = die letzten Seitentriebe sind gleich hoch /z.B. Pinienform der Kiefernkrone/ oder überragen den Mitteltrieb /z.B. Storchnestkrone der Tanne/.
7. Ästigkeit: *gatrinostosc*
Angabe der natürlichen Astreinigung =
Astreinigung sehr gut, gut oder schlecht.
/Durch Stellung im Bestand bedingt begünstigt oder ohne solche äusseren Einflüsse vorhanden/.

8. Zweigstärke: *gmbos'e gajeri*
Grob-, mittel- oder feinästig
/je nach Holzart verschieden/.
9. Zweigstellung: *gpi'radreme' gajeri*
Angabe des durchschnittlichen Winkels der Kronenäste =
bis 45°, 45° - 75°, über 75°.
10. Schäden: *nhody na dnore*
Anzuführen sind alle zu beobachtenden Schäden und der
Grund derselben /z.B. alter Fällungsschaden, überwallter
Frostriss, bei N-Stämmen auch Pilz- oder Insektenschäden
etc./.

Soweit nicht Sonder-Beobachtungen über Blüte, Samenanhang, Fruchtform usw. durchgeführt und unter Einzelbeobachtungen gesondert festgelegt werden, sind als "Bemerkungen" alle weiteren wichtigen den Auslesebaum betreffenden Feststellungen zu verzeichnen.

Die Angaben zu I 1 - 2 und II sind für jeden einzelnen Auslesebaum zu machen und in einer Kartei festzuhalten. Das unter I 3 /Standortsbeschreibung/ und I 4 /Bestockungsbeschreibung/ Geforderte ist bei Vorhandensein mehrerer Ausleseebäume auf gleichem Standort und in gleicher Bestockung nur bei einem Auslesebaum schriftlich niederzulegen, bei allen übrigen unter gleichen Verhältnissen stockenden genügt ein Hinweis auf die Nummer des Auslesebaumes, bei dem die Standorts- und Bestandesbeschreibung erfolgt ist.

In der Örtlichkeit ist jeder Auslesebaum in Brusthöhe auf der N.-Seite des Stammes mit einer 15 cm grossen Nummer in Ölfarbe und einem 5 cm breiten Ölfarbring zu versehen.

Stämme der Anerkennungsklasse 1 /Elite/ erhalten ausser der Nummer einen doppelten Farbring, solche der Anerkennungsklasse N / - negative Auslese/ ausser Nummer und Ölfarbring ein 15 cm grosses N., solche der Anerkennungsklasse Z /Zuchtbäume/ ein gleichgrosses Z.

Sofern für Ausleseebäume noch ein besonderes Schutzzeichen eingeführt wird, ist es in jedem Fall anzubringen.

Die Nummerung selbst wird für jeden Einzelfall durch die Abteilung Forstpflanzenforschung in Gatersleben besonders angegeben.

Anlagen:

1. Anleitung für die Auswahl von Ausleseebäumen
2. Grundsätze zur Einbringung in die Anerkennungsklassen.

Anleitung für die Auswahl von "Ausleseebäumen"

I. Allgemeine Grundsätze

Der Phaenotyp eines Bestandes oder Einzelbaumes ist sowohl von der erblichen Veranlagung sowie den Umweltverhältnissen, insbesondere dem Standort, abhängig. Die Variation innerhalb der Bestände ist auf besonderen Standorten grösser als auf ungünstigeren. Die Auswahl besonders guter Einzelbäume ist daher leichter auf besseren Bonitäten durchzuführen.

Diese Tatsache darf aber nicht dazu führen, dass die Beurteilung und Auslese nur auf besseren Bonitäten durchgeführt wird. Für geringe Bonitäten geeignete Formen werden wir mit Sicherheit eher auf diesen auslesen als auf besseren. Es wird jedoch in vielen Fällen schwer sein, zu entscheiden, ob die bessere oder geringere Leistung eines Bestandes die Folge der genetischen Veranlagung oder der Bonität ist. Besonders auf niedrigen Bonitäten auftretende Einzelbäume mit überlegener Leistung im Höhen- und Dickenwachstum können für die züchterische Verbesserung von besonderem Wert sein und sind daher als "A u s l e s e b ä u m e" zu kennzeichnen und zu registrieren.

Die Auswahl und Beurteilung der Einzelbäume verfolgt folgende Ziele:

1. Die Auswahl sog. "Ausleseebäume", von denen Pfropflinge gezogen in Samenplantagen gepflanzt werden sollen, sowie
2. die Auffindung des geeigneten Ausgangsmaterials für die züchterische Verbesserung unserer Waldbäume.

Besonders wertvoll für die Erreichung dieses 2. Zieles sind die ältesten, an vielen Orten noch vorhandenen Einzelbäume und Horste der verschiedenen Baumarten, die in der Mehrzahl der Fälle autochthones Material darstellen.

I Lokalizacja

1. Zarząd Lasów Państwowych
2. Województwo
3. Kraina
4. Dzielnica
5. Nadleśnictwo
6. Miejscowość
7. Oddział i pododdział

II Opis siedliska

8. Siedliskowy typ lasu
9. Gosp. typ drzewost. / wzrostu
10. Teren
11. Wzniesienie nad poziom morza m.
12. Wystawa / kier. nachylenia /
13. Opis gleby
14. Opis pokrywy
15. Przeciętna roczna wys. opad. atm. mm.
16. Najwyższa temp. w ciągu roku C
17. Średnia roczna temperatura pow. C
18. Najniższa temp. w ciągu roku C
19. Pierwsze przymrozki w ciągu roku
20. Ostatnie przymrozki w ciągu roku
21. Kierunek panujących wiatrów

Przyjął 19 r.
 Uznano za elitarne 19 r.

Ocena

Zdjęcie

Zdjęcie wykonał:

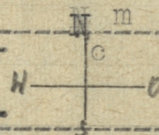
Dnia 19 r.

Nr. negatywu

III Opis drzewostanu

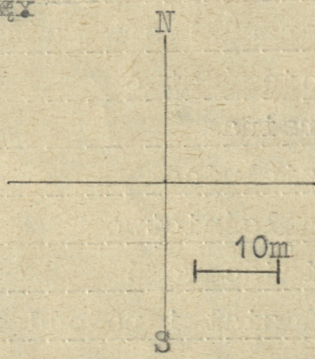
22. Struktura
23. Skład gatunkowy
24. Wiek poszcz. gat.
25. Zadrzewienie
26. Bonitacja
27. Przeciętna piers.
28. Przeciętna wys.
29. Zasobność na 1 ha grub. m³
30. Pochodzenie
31. Zmieszanie
32. Zdrowot. i cechy tech.
33. Zwarcie i luki
34. Podrost
35. Podszyt
36. Nałot

IV Cechy drzewa „doborowego”

37. Wiek lat
38. Wysokość m
39. Pierśnica cm.
40. Dł. oczyszcz. strzały m
41. Przydat. tech. strzały
- 42.
42. Forma pnia
43. Korowina
44. Przyrost przec. okres. za 4 pięciolecia od roku wyboru:
 I 5 mm, II 5 mm, III 5 mm
 IV 5 mm.
45. Udział korony w wys. drzew. m
46. Typ korony
47. Ugałęzienie
48. Układ końc. części gał.

Drzewa sąsiednie porównawcze

Wysokość m	Piers. cm.	Wiek lat	Przyrost przeciętny w okresie za ost. 4-5 lat			
			I	III	IV	V

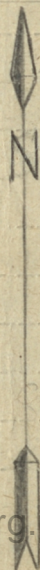
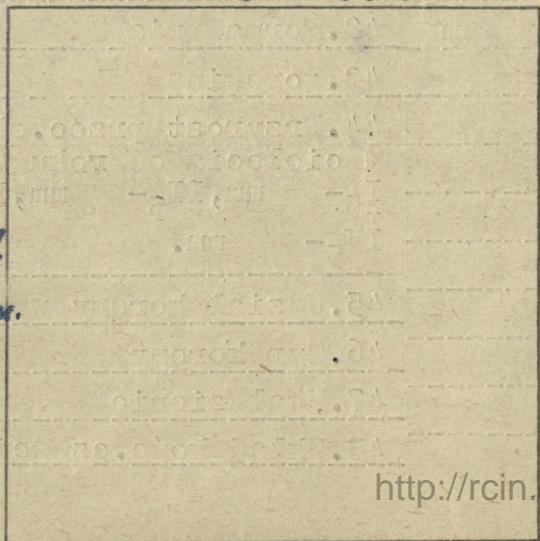
* drzewo porównawcze.

Wyniki rozmnażania generatywnego

Miejscowość Oddz.	Rok	Ocena jakości sadzonek				
		KI-1	KI-2	KI-3	KI-4	KI-5

Szczepienie		Wysadzanie szczep. osob. do plant. naś.				
W szklarni		Wysadzenie do gruntu		Rok	Pow. ar	Miejscowość
Rok	Miejsce	Rok	Miejsce			

Szkic sytuacyjny

Leśnictwo

Oddz.

Odległość od linii lub drogi w kierunku: dokładne określenie miejsca

Δ Drzewo „dobrowolne”
* - „-” porównawcze.